ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 11ης Οκτωβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-110/00,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την N. Yerrell και τον C. Ladenburger, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Δημοκρατίας της Αυστρίας, εκπροσωπούμενης από τη C. Pesendorfer, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας, μη θεσπίζοντας και/ή μη ανακοινώνοντας στην Επιτροπή τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της προς την οδηγία 97/59/ΕΚ της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 1997, για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 90/679/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της εκθέσεώς τους σε βιολογι-

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

κούς παράγοντες κατά την εργασία (έβδομης ειδικής οδηγίας κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 282, σ. 33), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. von Bahr, πρόεδρο τμήματος, D. A. O. Edward και A. La Pergola (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Μαΐου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 23 Μαρτίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226

ΕΚ, προσφυγή με αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας, μη θεσπίζοντας και/ή μη ανακοινώνοντας στην Επιτροπή τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της προς την οδηγία 97/59/ΕΚ της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 1997, για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 90/679/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της εκθέσεώς τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία (έβδομης ειδικής οδηγίας κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 282, σ. 33, στο εξής: οδηγία), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής.

2 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη έπρεπε να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή τους προς την οδηγία το αργότερο στις 31 Μαρτίου 1998 και να ενημερώσουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

3 Μη έχοντας λάβει από την Αυστριακή Κυβέρνηση καμία ανακοίνωση σχετικά με τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας, η Επιτροπή, με έγγραφο οχλήσεως της 16ης Ιουλίου 1998, κάλεσε τη Δημοκρατία της Αυστρίας να υποβάλει τις σχετικές παρατηρήσεις της εντός προθεσμίας δύο μηνών.

4 Με έγγραφα της 15ης Σεπτεμβρίου, της 22ας Σεπτεμβρίου και της 11ης Νοεμβρίου 1998, καθώς και της 8ης Απριλίου 1999, οι αυστριακές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι είχαν θεσπιστεί ορισμένα από τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν η Verordnung der Bundesministerin für Arbeit, Gesundheit und Soziales über den Schutz der Arbeitnehmer/innen gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (κανονιστική απόφαση της Ομοσπονδιακής Υπουργού Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται σε βιολογικούς παράγοντες, BGBl. II, 1998, αριθ. 237), η οποία εκδόθηκε βάσει του νόμου περί προστασίας των εργαζομένων, και, στον γεωργικό τομέα, οι βασικές ομοσπονδιακές διατάξεις για τη μεταφορά της οδηγίας, ενώ στα ομόσπονδα κράτη οι εκτελεστικοί νόμοι των διατάξεων αυτών βρίσκονταν στο στάδιο της επεξεργασίας.

5 Όσο για τη θέσπιση των μέτρων μεταφοράς της οδηγίας στον δημοσιοϋπαλληλικό τομέα, οι αυστριακές αρχές ισχυρίστηκαν ότι, αν και προβλεπόταν η έκδοση κανονιστικής αποφάσεως βασιζομένης στον νόμο περί προστασίας των υπαλλήλων του ομοσπονδιακού κράτους, τα ομόσπονδα κράτη διαθέτουν στον τομέα αυτόν ευρείες αρμοδιότητες και μόνον μερικά από αυτά θέσπισαν τα απαιτούμενα μέτρα μεταφοράς, όπως τη Verordnung der Wiener Landesregierung über den Schutz der Bediensteten der Dienststellen der Gemeinde Wien gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (κανονιστική απόφαση της Κυβερνήσεως του ομοσπόνδου κράτους της Βιέννης σχετικά με την προστασία των υπαλλήλων του Δήμου της Βιέννης από τους κινδύνους που οφείλονται σε βιολογικούς παράγοντες, LGBl. της Βιέννης, 1999, αριθ. 6).

6 Μη έχοντας ικανοποιηθεί από το περιεχόμενο των απαντήσεων των αυστριακών αρχών στο πιο πάνω έγγραφο οχλήσεως, η Επιτροπή, στις 8 Σεπτεμβρίου 1999, απηύθυνε στη Δημοκρατία της Αυστρίας αιτιολογημένη γνώμη με την οποία την κάλεσε να θεσπίσει εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της γνώμης αυτής τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την οδηγία.

7 Με έγγραφο της 10ης Νοεμβρίου 1999, η Αυστριακή Κυβέρνηση πληροφόρησε την Επιτροπή ότι είχε τεθεί σε ισχύ η Verordnung der Bundesregierung über den Schutz der Bundesbediensteten gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (κανονιστική απόφαση της Ομοσπονδιακής Κυβερνήσεως σχετικά με την προστασία των υπαλλήλων του ομοσπονδιακού κράτους από τους κινδύνους που οφείλονται σε βιολογικούς παράγοντες, BGBl. II, 1998, αριθ. 415). Όμως, κατά το έγγραφο αυτό, εξακολουθούσαν να μην έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες εκδόσεως των αναγκαίων νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων για την εφαρμογή της οδηγίας στα ομόσπονδα κράτη.

8 Δεδομένου ότι κατά τη λήξη της δίμηνης προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη δεν είχε ολοκληρωθεί η μεταφορά της οδηγίας στο αυστριακό δίκαιο, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

9 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ακόμα δεν έχουν θεσπιστεί για όλους τους οικείους τομείς και σε όλα τα επίπεδα αρμοδιότητας όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της οδηγίας ή τουλάχιστον η Επιτροπή δεν έχει λάβει καμία σχετική ανακοίνωση εκ μέρους της Αυστριακής Κυβερνήσεως.

10 Η Αυστριακή Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί την παράβαση της υποχρεώσεως να θεσπίσει και/ή να ανακοινώσει στην Επιτροπή, εντός της προθεσμίας που έταξε η αιτιολογημένη γνώμη, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της προς την οδηγία. Περιορίζεται στον ισχυρισμό ότι, λόγω της κατανομής αρμοδιοτήτων που καθιερώνεται από το ομοσπονδιακό Σύνταγμα, οι αρμοδιότητες χαρακτηρίζονται από «ιδιαίτερα μεγάλο κατακερματισμό» μεταξύ του ομοσπονδιακού κράτους και των ομοσπόνδων κρατών όσον αφορά τη θέσπιση των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της οδηγίας στους διάφορους τομείς δραστηριοτήτων.

11 Επιπλέον, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η εν λόγω κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, λόγω της ψηφίσεως ορισμένων νομοθετικών τροποποιήσεων, η οδηγία έχει μεταφερθεί πλήρως στο ομοσπονδιακό επίπεδο. Αναφέρει επίσης ότι, όσον αφορά τα ομόσπονδα κράτη, έχουν εκδοθεί διάφορες κανονιστικές αποφάσεις για τη μεταφορά της οδηγίας.

12 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί διατάξεις, πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής του έννομης τάξεως, περιλαμβανομένων εκείνων που απορρέουν από την ομοσπονδιακή του οργάνωση, για να δικαιολογήσει τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και προθεσμιών που τάσσει μια οδηγία (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 1996, C-298/95, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1996, σ. I-6747, σκέψη 18, και της 6ης Ιουλίου 2000, C-236/99, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2000, σ. I-5657, σκέψη 23).

13 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει κρίνει κατ' επανάληψη ότι η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή είχε κατά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη και ότι οι

μεταβολές που επήλθαν στη συνέχεια δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2000, C-435/99, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, Συλλογή 2000, σ. I-11179, σκέψη 16, και της 8ης Μαρτίου 2001, C-266/99, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2001, σ. I-1981, σκέψη 38).

14 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας ομολογεί ότι πριν από λήξη της δίμηνης προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη δεν θέσπισε τα αναγκαία μέτρα για την πλήρη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Σύμφωνα με τη νομολογία που παρατέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, τα διάφορα μέτρα που το εν λόγω κράτος μέλος αναφέρει ότι θεσπίστηκαν μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής, ακόμα και αν υποτεθεί ότι με αυτά μεταφέρθηκε ορθώς η οδηγία, δεν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφυγή που άσκησε η Επιτροπή πρέπει να θεωρηθεί βάσιμη.

16 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της προς την οδηγία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

17 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Δημοκρατίας της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Δημοκρατία της Αυστρίας πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Η Δημοκρατία της Αυστρίας, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της προς την οδηγία 97/59/ΕΚ της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 1997, για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 90/679/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της εκθέσεώς τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία (έβδομης ειδικής οδηγίας κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής.**

2) **Καταδικάζει τη Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα.**

von Bahr Edward La Pergola

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Οκτωβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του τετάρτου τμήματος

S. von Bahr